

Motion till riksdagen 2005/06: MJ317

av **Kenneth Johansson (c)**

Efterbehandling av gruvavfall från Falu gruva m.m.

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av statligt finansieringsansvar för efterbehandlingen av gruvavfall från Falu gruva m.m.

Motivering

Av alla områden i Sverige som är förorenade och i behov av åtgärder har Falun en särställning. Det beror på den tusenåriga gruvhanteringen och alla andra gruvverksamheter i andra delar av kommunen som har lämnat en stor mängd spår efter sig.

Falu gruvnas unika kulturmiljövärden, som har bekräftats genom utnämningen till världsarv, utgjorde en viktig grundsten i Sveriges utveckling under stormaktstiden. Staten bör därför också när det gäller efterbehandlingsåtgärder ta ett ansvar som står i proportion till att Falu gruva användes av Sverige som nation för att bygga upp Sverige till en stormakt och att det under århundraden har funnits ett nära beroende mellan gruvverksamheten och staten.

Bland de återställningsåtgärder som pågår idag bör nämnas det s.k. Faluprojektet. 1993 ingicks ett avtal mellan Stora Kopparbergs Bergslags AB och tillsynsmyndigheterna som innebär att Stora har avsatt 60 miljoner kronor och staten 40 miljoner kronor för efterbehandlingsåtgärder av de objekt i Falu tätort som läcker mest metall till Dalälven. Den styrgrupp som finns för projektet har konstaterat att de medel som finns avsatta för projektet inte kommer att räcka till för att genomföra åtgärderna enligt avtalet. Regeringen har å sin sida vid upprepade tillfällen framhållit att det är angeläget att saneringsåtgärderna fortsätter enligt åtgärdsprogrammet.

När nu de statliga anslagen successivt ökar till sanering och återställning av förorenade områden är det viktigt att ökade förutsättningar skapas för att fullfölja och utvidga efterbehandlingsåtgärder som rör gruvavfallet efter Falu

Fel! Okänt namn på

gruva med hänsyn till gruvans stora metallpåverkan på Falu tätort. Ansvaret för detta kan bara staten ta.

Unikt med Falun är också att en sjö i stadens centrum har förvandlats till en grund, grumlig, illaluktande deponi. Det är sjön Tisken, en sjö med stora potentiella rekreations- och nyttjandevärden som idag inte alls kan utnyttjas. Tisken utgör i stället en belastning för stadsmiljön som ett resultat av århundradenas gruvdrift, och sjöns tillstånd är ett stort hinder för den fortsatta centrumplaneringen, eftersom stränderna inte kan tas till vara som de fina områden de borde vara. För faluborna är det en viktig fråga att Falun åter skall kunna bli en sjöstad och att man kan ta till vara de rekreationsvärden detta skulle innebära i centrum. Med den roll gruvbrytningen har spelat för nationens utveckling är det rimligt att staten nu tar sitt ansvar för att finansiera återställande av denna deponi i Falu centrum. Förutsättningarna för att återställa Tisken förbättras dessutom genom att möjligheterna ökar att rena förorenat grundvatten som idag läcker ut till Faluån. Stora Enso planerar att bygga en reningsanläggning för att med ny teknik rena och nyttiggöra metaller i läns-hållningsvattnet från Falu gruva i stället för att som idag slammet skall läggas på deponi.

I ett nationellt perspektiv är Dalarna det län som hyser de allvarligaste gruvavfallsproblemen. Gruvhanteringen i Dalarnas bergslag har gamla anor. Det innebär att det finns en stor mängd gruvavfall från äldre verksamhet som uppkommit långt innan miljölagstiftningens tillkomst. Ungefär hälften av de förorenade områdena i Dalarna utgörs av gruvområden, varav många med stora kulturmiljövärden. Utöver de nu aktuella objekten i Falu tätort finns det gruvavfallsobjekt som bör åtgärdas i bl.a. Smedjebackens, Sätters och Hedemora kommuner samt i andra delar av Falu kommun.

Såväl Falu kommun som Länsstyrelsen i Dalarnas län har framhållit att det är angeläget att statliga medel ställs till förfogande för att lösa de problem som har sin orsak i gångna tiders verksamhet. Efterbehandlingsåtgärder av gruvavfall har ofta sin orsak i äldre verksamhet och intar en särställning. Dessutom är det mycket kostnadskrävande. Följden är att det finns en mycket stor risk att angelägna efterbehandlingsåtgärder aldrig kommer till stånd. Den statliga finansieringen bör därför i sådana fall kunna uppgå till 100 %. Detta bör ges regeringen till känna.

Stockholm den 28 september 2005

Kenneth Johansson (c)